

5. Tekrar Testi

1. Volkanik patlamalar, yerin derinlerinde bulunan yüksek sıcaklıktaki erimiş kayaların ve suyun oluşturduğu basınç sonucu ortaya çıkar. Yüksek basınçtaki bu volkanik akışkanların özelliklerinin belirlenmesi, gelecekteki patlamalarla ilgili daha doğru öngörülerde bulunmayı sağlayabilir. Depremler sonucu oluşan sismik dalgaların kullanıldığı görüntüleme yöntemleri geçmişte volkanik yapıların özelliklerinin belirlenmesinde kullanılıyordu. Ancak bu görüntüleme yönteminde volkanik yapılardaki kayalar, volkanik akışkanların özelliklerinin hassas şekilde belirlenmesini engelliyordu. Fransa'daki ve Japonya'daki araştırma merkezlerinden araştırmacıların birlikte yürüttüğü çalışmada volkanik akışkanların özelliklerinin belirlenebilmesi için sismik gürültü kayıtları kullanıldı. Sismik gürültü depremler sonucu oluşan sismik dalgalardan kaynaklanmaz, bu nedenle sismik görüntüleme sonuçlarına dâhil edilmez. Ancak bu çalışmada araştırmacılar sismik gürültüleri yer kabuğunun mekanik özelliklerindeki düzensizlikleri belirlemek için kullandı. Araştırma sonucu yakın zamanda Japonya'da yaşanan 9,0 büyüklüğündeki deprem sonrasında elde edilen verilerden, deprem sırasında yer kabuğunda ortaya çıkan düzensizliklerin depremin en şiddetli etkilediği bölgelerde değil volkanik bölgelerde ortaya çıktığı anlaşıldı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Volkanik patlamalara nelerin neden olduğuna
- B) Volkanik patlamaların tarihinin belirlenebildiğine
- C) Volkanik yapıların niteliklerinin farklı yöntemlerle belirlendiğine
- D) Sismik gürültülerin yer kabuğu hareketlerini belirlemede kullanıldığına
- E) Depremin volkanik bölgelerdeki yer kabuğu düzenini bozduğuna

2. Hayatın en büyük esası samimiliktir. Bu itibarla, hayat ile rabitası olan edebiyat, mutlaka samimi bir edebiyattır denilebilir. Hayatı en gizli, en karışık köşelerine kadar göstermeyen, ruhumuzun hamlelerini anlatmayan, duygularımızı tıpkı hayatta olduğu gibi saf ve derin bir surette duyurmayan, elemelerimizi, felaketlerimizi, ahlaki yaralarımızı açık açık aksettirmeyen bir edebiyat; hayat ile rabitasız ve sahte bir edebiyattır. Öyle bir edebiyat, kelimeleri dizip, onlar üzerinde işlemek hususunda belki pek mahir kuyumcular çıkarabilir; belki onlar çok süslü, çok göze çarpacak şeyler yapabilirler fakat ne kadar yazık ki bütün bu sahte mahsuller muntazam kış bahçelerinde yetişen iri yapraklı, parlak renkli çiçeklere benzer. Uzaklığından dolayı bize çok cazibeli, çok harikulade görünen o meçhul sıcak iklimlerin bu göz kamaştıran mahsulleri nasıl açık bir havaya, sert bir rüzgâra dayanamazsa hayat ile alakası olmayan böyle bir edebiyat da zamanın nihayetsiz kasırgaları önünde süpürülüp gitmeye yahut limonluğun dar, sahte havası içinde yaşamaya mahkûmdur... Hâlbuki bedii his, hislerimizin en ilahi ve en derunisi yani en samimisidir. Akşam rüzgârı ile inleyen bir çam ormanının karanlık hisiltıları ne kadar tabii ise ruhun güzellik karşısında duyduğu hisler de hayatın en derin ve anlaşılmaz köşelerinden birdenbire fırlayıp çıktığı için her şeyden çok samimidir. İşte bunun gibi cemiyetler, milletler için de "güzel" ve "iyi" telakkilerinden daha "millî" hiç bir şey yoktur. Bir cemiyeti başkalarından ayırmak isterseniz onun din ve ahlak hakkındaki, güzellik hakkındaki samimi duygularını arayınız. Çünkü bunlar doğrudan doğruya ruhandan koptuğu için hayatının en samimi cihetleridir.

Bu parçada aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisine başvurulmamıştır?

- A) Benzetme
- B) Karşılaştırma
- C) Tanımlama
- D) Açıklama
- E) Örneklendirme

5. Tekrar Testi

3. Klasik dönem şiirinde anne, daha çok Farsça mâder ve Arapça vâlîde sözcükleriyle anılır ve genellikle herhangi bir benzetmeye konu olmaz. Anne, klasik divan şiirinde sönük ve soyut tiplerden iken modern şiirde somut karakteristik varlıklardan birisidir. Annenin eski ve yeni şiirde klasikleşmiş belli bir misyonu yoktur. Anne, eski şiirde ne kadar karikatürize bir varlıksa modern şiirde o kadar sahici, somut ve yaşayan etken bir öznedir. Her şairin hayatında annenin önemli bir yeri ve anlamı vardır. Bugün çoğu meşhur olmuş isimlerin şair olmasının altında yatan müessir faktör, gönüllerinde yer eden güçlü anne imajının olmasıdır.

Bu parçanın üslubuyla ilgili olarak,

- I. Mecaz anlamlı sözcüklere yer verilmiştir.
- II. Genellemeye yer verilmiştir.
- III. Samimi, içten bir dil kullanılmıştır.
- IV. Öznel ifadelere yer verilmiştir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) I, II ve IV E) II, III ve IV

4. İnsanların yaşadığı yalnızlık hissiyle ilgili bir araştırma gerçekleştirildi. Yaş grupları ile yalnızlık hissi arasındaki ilişki konusunda dikkat çekici sonuçlara ulaşıldı. Türkiye'de yalnızlık hissini en yoğun yaşayanlar 50-75 yaş aralığındakiler olurken bu konuda kendini en umutlu hissedenler 75 yaş ve üzeri grup oldu. Çalışmanın belki de en şok edici sonucu, en sosyal olması beklenen grubun (16-24 yaş) kendini %9,9 oranında kimsesiz ve yalnız hissetmesi. Avrupa'da bu yaş aralığı için ortalama oran sadece %3,3. Ayrıca, Avrupa'da tüm yaş grupları içinde en yüksek orana (%8,3) sahip 50-64 yaş grubu bile yalnızlık konusunda Türkiye'nin gençlerine yetişemiyor.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

- A) 16-24 yaş aralığında, kişinin kendini kimsesiz ve yalnız hissetme oranı dünya ülkeleri arasında en fazla Türkiye'dedir.
- B) Avrupa'da 50-75 yaş grubu yalnızlık hissini en fazla yaşayan gruptur.
- C) 16-24 yaş grubunda görülen kendini yalnız hissetme oranı Avrupa'da Türkiye'dekine nazaran daha fazladır.
- D) Türkiye'de 75 yaş ve üzeri grup dünya ortalamalarına göre daha az yalnızlık çekmektedir.
- E) Avrupa'da 50-64 yaş grubunda görülen kendini yalnız hissetme oranı, Türkiye'deki 16-24 yaş aralığında görülen orana göre daha azdır.

5. Tekrar Testi

5. Tüketim toplumu tabiri postmodern dönemle birlikte özellikle Batı ülkelerinde sanayileşme sonrası ortaya çıkan toplum şeklini tarif etmek için kullanılmıştır. Seri üretimin artmasıyla hızla değişen arz-talep dengesi, üreticileri ve hükümetleri farklı politikalara iterek üretilenlerin hızlı tüketilmesini sağlamak amacıyla farklı yollar denenmesine sebep olmuştur. Bu yolların en önemlileri elbette kitle iletişim araçlarıdır. Gazete, televizyon ve internet, tüketim toplumunu yönlendirmede ve manipüle etmede kullanılan başlıca kaynaklardır. Baudrillard'ın belirttiği gibi artık ihtiyaçlar medya tarafından belirlenmekte, neyin ihtiyaç olduğunu düşünecek zamanı bulamayan tüketici; önüne sunulan alternatiflere "evet-hayır" cevabından birisini verebilecek kadar bir zamanı ancak bularak bilinçsiz bir şekilde cevaplar üretmektedir. Baudrillard günümüz toplumlarını tüketim toplumu olarak betimlerken bu toplumda gerçek ihtiyaçlar ile sahte ihtiyaçlar arasındaki ayrımın ortadan kalktığını; bireyin, tüketim mallarını satın almanın ve bunları sergilemenin toplumsal bir ayrıcalık ve prestij getirdiğine inanıldığını vurgular. Böylesi bir ortamda tüketmek birey için bir zorunluluğa dönüşür. Postmodern tüketici, günlük mutluluk peşinde koşan, anında tatmin isteyen, ihtiyacının tatminini ertelemeyen, gelecek için bugünü feda etmeyen, geçmiş ve geleceği içerecek biçimde denemeyi büyük bir arzuyla isteyen, içerik yerine biçime daha çok ilgi duyabilen, hazcı yanı öne çıkan, kendisini tüketime hazır bir imaj hâline getirmiş tüketicidir. Akıllı telefonları, interneti, sosyal medyayı kapsayan yeni medya da işte bu tüketicinin taleplerini görmek üzere yapılandırılmıştır. Günümüzde milyonlarca insan, internet üzerinden alışveriş yapmakta; giysileri denemeden, parfümleri koklamadan, sebze ve meyveyi dokunmadan almaktadır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Arzın fazla olması tüketimin artmasına neden olmuştur.
- B) Günümüz insanları sahte ihtiyaçların peşinden gitmektedir.
- C) Çok tüketim yapmak toplumsal statü göstergesi olarak algılanmaktadır.
- D) Sanal ortamda satın alınan ürünler, öncesinde yeterince araştırılmamaktadır.
- E) Günümüzde kişiler nitelik yerine niceliğe önem vermektedir.

6. İnsanların biyolojik ihtiyaçlarından doğan bedensel hareketlerin çoğu, içgüdüsel beden dilini oluşturur. Korku anında gerilme, hoşnut olunduğunda gülme, yeni doğan bebeğin karnını doyurmak için annesinin göğsüne yönelmesi, korktuğu zaman kafasını geriye atması gibi davranışlar insan genlerinden gelen ortak özelliklerdir. Bununla beraber çevre, kültür ve öğrenme yoluyla beden dilinde birtakım değişiklikler görülür. Sonradan oluşan ve öğrenmeyle elde edilen bu tür davranışlara "kazanılmış beden dili" adını veriyoruz. Güler yüzlü insanlardan, sizi üzmeyecek olumlu şeylerden söz etmesini beklersiniz. Asık suratlı insanlardan ise olumsuz şeylerden söz etmesi beklentisi içerisinde olursunuz. Asık suratlı birinin güzel ve olumlu sözler söylemesi ne derece inandırıcı olur? Bedenin verdiği mesajlar daha gerçekçidir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Atalarımızdan gelen ortak özelliklerin içgüdüsel beden dilimize yansımaları olur.
- B) İnsanlar konuşur, yalanlar söyler, bedenleri ise onlar hakkında gerçekleri anlatır.
- C) Sözler jest ve mimiklerle desteklenirse etkili olur.
- D) Beden dilini başarılı bir şekilde kullanmak eğitimle mümkündür.
- E) Duygularımızın beden dilimize yansımaları farklı şekillerde olabilir.

5. Tekrar Testi

7. Bugüne kadar şiirin, romanın, hikâyenin ve bu türden eserlerin nasıl yazılması gerektiği konusunda pek çok fikir ortaya atılmıştır. Bu metinlerde yazar kendince bir dünya kurgulayıp anlatmaktadır. Burada istiyorlar ki kendilerini okuyanlar onları sevsinler, onların yarattığı hayal dünyasının içinde bir oraya bir buraya koşsunlar. Bu anlamda fizik âleminin sınırlarını zorlamaktan bile çekinmezler. Evet, ben de bir şiiri okurken hülyalara dalarım, bir roman karakterinde kendimi bulup onun gibi davranmaya çalışırım. Fakat benim yazılarım bunların çok dışında. Ben gerçeklik isterim, kanıt isterim. Beni okuyanlar hayal dünyalarının kapısını kilitlesinler isterim. Kısacası okurlarım, benim yazılarımda bir hayal ya da kurgu bulmak ümidinde olmasınlar.

Bu sözleri söyleyen bir yazar, aşağıdaki parçalardan hangisini yazmış olabilir?

- A) Çocukluğumun oyun arkadaşları, bu küçük adalar, çığırgan deniz kuşları, sıçrayan yunuslar, eller gibi çırpışan dalgardı. Fakat asıl hayatımın tacı, tam bir sessizlikti. Mağaranın dibindeki yumuşak kuma boylu boyunca uzanırdım. Mavi denizler kıyıya yanaşırken berrak zümrüt olur, sonra en saf göğün en beyaz bulutu gibi bembeyaz köpürürdü.
- B) Bir fotoğrafhanenin önünde bir otomobil durmuş ve etrafında bir meraklı kalabalığı hasıl olmuş. Yaklaşıyorum, otomobilin içi, camların kenarları bütün çiçeklerle süslü. Demek gelinle güvey fotoğrafhanedeler. Ben de bu fotoğrafhaneye girer hem fotoğrafımı çıkartmış olur hem de hayatlarının en mesut zamanlarından birini yaşamakta olan bu çifti, kapıdan çıkmak üzere iken olsun bir defa selamlarım.
- C) Ben üç dört saatte obaya varacağımı sandığım için yanıma bir şey almamıştım. Ne kadar acıktığımı şimdi birdenbire anlıyordum. O; bu sırada önüme bir tutam yufka koymuş, yere serdiği kırmızı yazma mendilin üstüne bir toprak tulum peyniri ile birkaç taze soğan bırakmıştı. Hem yiyor hem etrafıma bakıyordum.
- D) Ahmet Mithat Efendi'nin "Menfa" adlı eseri tipik bir anı örneğidir. Birinci dönem Tanzimat kuşağının genellikle sosyal içerikli eserler vermesine rağmen, ikinci dönem kuşağı duygusal ağırlıklı eserler vermiştir. Duygusal bir kişiliği olan Recaizade Mahmut Ekrem'in "Tefekkür" ve "Nejad Ekrem" isimli kitaplarında onun az da olsa şahsi hayatıyla ilgili anılarına rastlanır. "Abdülhak Hamid'in Hatıraları", edebî değeri olan önemli bir hatıra eseridir.
- E) Yaz yeni başlamıştı. O gün ilk sıcaktı. Vapur bekliyorduk. Gelen vapurdan iskeleye öyle insanlar indi ki her gün İstanbul kazan ben kepçe dolaştığım hâlde onlara rastlamamıştım. Kimlerdir? Ne iş yaparlar? Nasıl yaşarlar? Nerede otururlar? Ne dertleri var? Şu uzun saçlı bir keman hocasına benzeyen adam kim olabilir?
8. Küresel ısınma nedeniyle, tüm dünya uzun vadeli bir risk altında. Ancak, en çok ve en yakın zamanda zarar göreceklere özellikle yoksul ülkeler. Bu konuda ciddi bir haksızlık söz konusu. Sorunu daha çok zengin ülkeler yaratırken zarar göreceklere yoksul ülkeler. Söz konusu zengin ülkeler içinde ilk sırada Amerika Birleşik Devletleri yer alıyor. 2000 senesi itibarıyla Amerika'nın küresel ısınmaya yol açan karbon emisyonunda genel toplam içindeki payı yüzde 24 olarak belirlenmiş. İkinci en yüksek emisyon oranı ise Çin'de. Küresel ısınmaya en büyük katkıyı yapmış diğer ülkeler, Avrupa Birliği ülkeleri (öncelikli olarak Almanya, sonra İngiltere, İtalya ve Fransa), Rusya, Japonya, Kanada, Avustralya ve Hindistan. Küresel ısınmadan hâlihazırda en çok etkilenen ve gelecekte de en çok zarar göreceklere yoksul ülkelerden bazıları ise şöyle: Etiyopya, Bangladeş, Vietnam...

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Gelişmekte olan ülkelerin küresel ısınmaya etkilerine
- B) Küresel ısınmanın etkilerinin ne zaman görüleceğine
- C) Küresel ısınmaya neyin neden olduğuna
- D) Avrupa ülkelerinin küresel ısınmadaki payına
- E) Ülkelerin küresel ısınma konusundaki tutumlarına

5. Tekrar Testi

9. Sıcak hava balonlarının çalışması çok basit bir ilkeye dayanıyor: Sıcak hava ısınca yükselir. Günümüzdeki balonlar bu basit ilkeye göre tasarlanıyor. Balon ana gövdesini oluşturan ve yanmaz kumaşlardan yapılan kısmın içi sıcak havayla dolduruluyor. Balonun ana gövdesinin altında, yolcuları taşıyan ve havayı ısıtmaya yarayan yakıtın yer aldığı bir sepet bulunuyor. Gövdenin tepesinde yer alan ve paraşüt valfi olarak adlandırılan bir delikle, balonun içindeki hava kontrol edilebiliyor. Yolcu sepetinin üzerinde bulunan havayı ısıtan mekanizmanın ateşleyici bölümü ve deliği açıp kapatmaya yarayan ipler yardımıyla, balonun alçalıp yükselmesi sağlanıyor. Balonun yükselmesi istendiğinde, ateşleyiciyi çalıştıran ip çekiliyor ve ateş balonun gövdesindeki havayı ısıtarak yükselmesine neden oluyor. Eğer balonun alçalması istenirse tepedeki deliği kontrol eden ip yardımıyla delik açılıyor ve sıcak havanın balonun tepesinden uçup gitmesine izin veriliyor. Gövdesindeki hava soğuyunca balon yeniden alçalmaya başlıyor. Balon yalnızca aşağı ve yukarı doğru hareket edebiliyorsa bir balon nasıl ilerliyor diye sorabilirsiniz. Bu sorunun yanıtı rüzgârda gizli. Balona yön veren şey, rüzgâr. Atmosferin farklı yüksekliklerinde rüzgârlar farklı yönlerde eserler. Balonu yönlendiren kişi alçalarak ya da yükselerek gitmek istediği yöne doğru esen bir rüzgâr yakalamaya çalışır.

Bu parçada sıcak hava balonları ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değnilmemiştir?

- A) Nasıl yükselip alçaldıklarına
B) Altta yer alan sepet bölümünün işlevine
C) Kullanım esnasında yaşanan risklere
D) İçlerindeki havanın ısıtılma şekline
E) İleriye doğru nasıl hareket ettirildiklerine
10. Cep telefonları düşük güçlü RF sinyalleri gönderen ve alan cihazlardır. Elektromanyetik dalga spektrumu içinde radyo dalgaları grubunda yer alır. Günümüzde kullanılan cep telefonları 800-1900 MHz frekans aralığında çalışmaktadır. Cep telefonları acil haberleşme aygıtlarına göre düşük (1 Wattan daha az), telsiz telefonlara göre yüksek güçle çalışır. Cep telefonu operatörleri tipik olarak 0,25 W güçte işletilir. Yeni dijital sistemlere göre analog sistemler daha yüksek güçte işletilir.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nesnel verilerden yararlanılmıştır.
B) Ele alınan konu bilimsel bir yöntemle incelenmiştir.
C) Açıklayıcı anlatıma yer verilmiştir.
D) Eleştirel tutum ön plandadır.
E) Sayısal verilerden faydalanılmıştır.

5. Tekrar Testi

11. Devir veya çağ romanı diye de yorumlayabileceğimiz "Viran Dağlar" romanında, Makedonya'da toprak sahibi olarak yaşamış Zülfikâr'ın hürriyet mücadelesi, tarihî perspektif de hareket noktası alınarak dikkatlere sunulmaktadır. 1890'lı yıllardan 1920'lere kadar gelen bir zamanda Balkanların unutulmuş panoraması niteliğindedir bu roman. Daha doğrusu Balkan Türkleri'nin insanca yaşamak mücadelesinin...

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Balkanlardan gelip Türkiye'ye yerleşmiş bir ailenin çocuğu olan Necati Cumalı, Ege Bölgesi insanların çeşitli problemleri çevresinde kurulan romanlarından sonra Makedonya 1900 ve Viran Dağlar'da Makedonya'yı ele alır.

Bu cümlelerin öğelerinin doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nesne - özne - zarf tümleci - dolaylı tümleç - yüklem
B) Özne - zarf tümleci - dolaylı tümleç - nesne - yüklem
C) Dolaylı tümleç - özne - zarf tümleci - nesne - yüklem
D) Özne - nesne - dolaylı tümleç - zarf tümleci - yüklem
E) Nesne - zarf tümleci - özne - dolaylı tümleç - yüklem

13. İnsanı merkeze alan ve yalnızca onun ihtiyaçları doğrultusunda şekillenen bir dünya tasarımı kuşkusuz insanın doğanın efendisi olmasına yol açmıştır. İnsanın iktidar mücadelesi de buna eklenince giderek her yönüyle doğayı kontrol etme gücü de artmış; kontrol zamanla sömürü, sömürü de ne yazık ki günümüzde insanın varlık sebebi hâline gelmiştir. Bu süreç insanın etik değerlerden uzaklaşmasına hem kendine hem de doğaya karşı acımasız ve insafsız oluşuna sebep olmuştur. Teknolojik ilerlemeyi en üst seviyede başaran insan bu başarısını insan-doğa ilişkisini belirlemede gösterememiş, tüketime yönlendirilen ve her şeyin talan edildiği bir toplumsal yapı inşa edilmiştir. Bu yapı, insanı ve doğayı kontrol altına almayı ve özellikle de doğa sömürsünü sıradanlaştırarak yeni bir çevre algısı yaratmayı öncelikli hedef olarak belirlemiştir. Bookchin'in de belirttiği gibi kapitalist düzen kendi süslü dünyasında insanın doğaya hükmetmesine ve onu egemenliği altına almasına olanak sağlamış ve hatta bu tahakkümü rasyonel hâle getirmek için türlü araçlar geliştirmiş ve doğa sömürsünü toplumsal gerçekliğin vazgeçilmez bir parçası olarak belirlemiştir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İnsan, ahlaki değerlerden zaman içinde uzaklaşmıştır.
B) İnsanoğlu tabiatı kendi emelleri için hor kullanmaktadır.
C) Kapitalist sistem doğaya zarar vermeyi sıradanlaştırmıştır.
D) Tüketim çılgınlığı insanların tatminsiz ve mutsuz olmasına neden olmuştur.
E) İnsanın doğaya zarar vermesinin temelinde her şeye hükmetme hırsı vardır.

5. Tekrar Testi

14. (I) Tüketim, toplumsal yapıya ve kültüre göre değişkenlik gösteren sosyal bir olgudur. (II) Özellikle modernleşme süreci ile birlikte tüketim ve tüketim toplumu kavramları, toplumsal statüyü belirleyen ögeler olarak günlük yaşamda etkili olmaktadır. (III) Tüketim kültürü, toplumsal statüyü ve kimliği tanımlama biçimi olarak giderek önem kazanmaktadır. (IV) Bu kültür, özellikle gençlik tarafından daha da önemsenmekte ve yaşam biçimlerini tanımlama aracı olarak değerlendirilmektedir. (V) Sosyal bilimciler ve pazarlama uzmanları için Y Kuşağı olarak tanımlanan, 1981-2000 yılları arasında dünyaya gelen kuşak; tüketim toplumunun en aktif ögeleri olarak değerlendirilmektedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde virgül farklı görevde kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

15. Türklerin ejder veya ejderha diye adlandırdıkları hayvan, Farsça "azi-Dsâka" sözcüğünden türemiştir. Bu hayvan bazı metinlerde evren diye adlandırılır. Ejdere; epik metinlerde, şövalye romanlarında ve sözlü aktarımın masal, efsane şarkı vb. farklı türlerinde rastlanır. Genelde çok iri bir yılan olarak tasvir edilir. Kaşgârlı Mahmut'un sözlüğünde ve "Dede Korkut Hikâyeleri"nin bir bölümünde yedi başlı ejderi öldürdüğü için övünen Hazon adlı kahraman da onu bir yılan olarak adlandırır. Ejderin yedi başlı bir canavar biçiminde gösterilmesi veya ağzından ateş çıkarabilme gücüne sahip olması, Türklerde, farklı halklarda da rastlandığı gibi ejdere verilen diğer özelliklerdir. Ejder, masallarda su kaynaklarının koruyucusudur; halkın su ihtiyacı onun emrindedir. Efsane ve epik metinlerde bir mağarada yaşadığı belirtilir. Savaşçı kahramanlar ve kutsal kişiler ejder tarafından ya hapis tutulur ya da korunur. Bazen de düşmanı olan diğer ejderlerle savaşmak için insanlarla birlik olur.

Bu parçadan hareketle ejderhalarla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Farklı yerlerdeki tasvirlerinde benzerliklerin bulunduğu
B) Çeşitli metin türlerinde yer aldıklarına
C) İsimlerinin Farsçadan geldiğine
D) Zaman zaman farklı ittifaklar yaptıklarına
E) İnsanlarla mücadelelerinin her dönemde devam ettiğine

16. Edebiyat terimi olarak muamma "şiiirde remiz, ima veya işaret yoluyla dolaylı şekilde bir isme delalet eden söz" anlamına gelir. Muamma, Arap edebiyatından Fars edebiyatına ve oradan da Türk edebiyatına geçmiştir. Şiiirde bir ismi saklama işine "muamma" denir. Muamma söyleyen kişiye Farsça bir mastar ekiyle muamma söyleyen anlamında "muamma-gûy" denir. Bir kısım Fars kaynaklarında ilk muamma söyleyenin Hz. Ali olduğu yazar yalnız bu konuda ilk çalışma 13. asırda Şerefeddin Ali Yezdî tarafından yapılmış, bu çalışmalar daha sonra Abdurrahman Cami tarafından geliştirilmiş ve nihayet Mîr Hüseyin b. Muhammed Şîrâzî-i Nişâbüîrî muammayı en ileri seviyeye taşımıştır. Tahminlere göre muamma, Fars edebiyatından bu aşamada alınmıştır Türk edebiyatına.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öznel bir tutum sergilenmiştir.
B) Tanımlama tekniğinden faydalanılmıştır.
C) Devrik cümle kullanılmıştır.
D) Bilgi vermek amacıyla yazılmıştır.
E) Terimlere yer verilmiştir.

5. Tekrar Testi

17. Aşağıdakilerden hangisi bir makaleden alınmış olamaz?

- A) Sınıf ortamında başka bir dili öğrenmede başarılı olma hususunda, motivasyonun dil yeteneği ile birlikte merkezî bir konumda olduğu düşünülmektedir. Dil öğrenmede motivasyonun rolüne ilişkin çalışmalar, yaklaşık 60 yıl önce Lambert ve Gardner'in çalışmalarıyla başlamıştır.
- B) Dünyada yaşanan çeşitli buzul dönemlerinden sonra, bilim adamlarına göre dünya şu an soğuma eğiliminde olmalı ama son 150 yıllık gözlemler bir şeylerin ters gittiğini göstermektedir. 19. yüzyılın ortalarından 1940'lara kadar süren ısınma eğilimi 1960'ların sonlarına kadar duraksadı ve 0,25 °C'lik bir soğuma yaşandı. 1970'li yıllarda ısınma yeniden hız kazandı ve 1998 yılı son 1200 yıllık dönem içinde en sıcak yıl oldu.
- C) Son yıllardaki fen eğitimi araştırmaları, fen eğitiminin amaçlarını gerçekleştirmede yapılandırıcı öğrenme yaklaşımının etkili olduğunu ve öğretimde yeni uygulamalara olanak sağladığını ortaya koymaktadır. Ülkemizde de yeni fen ve teknoloji öğretim programı düzenlenirken bu yaklaşımın benimsendiği görülmektedir.
- D) Edebiyat ve deneyim, terim olarak birbiriyle yakından alakalı olan iki sözcüktür. Deneyim, insana ve hayata dair bir kavramdır. Bu sebeple, insanı ve hayatı anlatan edebiyat ile olan bağı da kaçınılmazdır. İnsan yaşamında deneyimler, bir dönüm noktası niteliği taşıyabilir. Tecrübeler gibi edebiyat da aynı niteliğe sahiptir. Evrensel bir klişe olan "Bir kitap okudum ve hayatım değişti." deyişi, bu alakaya en güzel örnektir.
- E) Düşünce çatışmaları beni ne kırar, ne yıldırır, sadece dürtükler, kafamı çalıştırır. Eleştirilmekten kaçırız. Oysaki bunu kendiliğimizden istememiz, gelin, bizi eleştirin dememiz gerekir: Hele eleştirme bir ders gibi değil de karşılıklı konuşma gibi olursa. Biri çıkıp bizim düşüncemizin tersini söyledi mi onun doğru söyleyip söylemediğine değil, doğru yanlış, kendi düşüncemizi savunmaya bakarız.

18. Onun kasa yapımındaki yorgunluğunu gidermek için elini yüzünü yıkadığını sanmıştı.

Bu cümlelerin öge sayısı aşağıdakilerden hangisiyle özdeştir?

- A) Karanfillerinden birini kulak ardından çekip resimli tahtanın üst başına kondurdu.
- B) Her şey onun kendini yalnız hissetmemesi içindi.
- C) Göklerde yalnız kuşlar, bulutlar, rüzgârlar uçar.
- D) Makine yağıyla kararmış yüzü, içlerinden aydınlanan harikulade yeşil gözleri vardı.
- E) Fırtına kopunca ceviz kabuğu gibi küçücük sandalını mağaraların içine çekermiş.

19. Doğaya karışan atık plastikler küresel ölçekte önemli bir çevre sorunu oluşturuyor. Atık plastikler hem bütün hâldeyken hem de çevresel faktörlerle parçalandıklarında canlılara zarar veriyor. Bu da ekosistemler üzerinde insan kaynaklı bir baskı kaynağı daha oluşması anlamına geliyor. Sonuçları geçtiğimiz ay yayımlanan bir araştırmaysa doğanın bu baskıya çok da tepkisiz kalmadığını gösteriyor. Söz konusu araştırmada yaygın olarak kullanılan bir plastik olan pet şişeyi parçalayabilen bir bakteri türü keşfedildi.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğaya karışan atık plastikler konusunda bugüne kadar pek çok çalışma yapıldığı
- B) Atık plastiklerin, doğadaki bazı canlılara zarar vermediği
- C) Çevresel etmenlerin milyonlarca yıldır doğal afetleri yönlendirdiği
- D) Küresel sorunların bilim insanlarının daima gündeminde olduğu
- E) Doğanın, kendisine verilen bazı zararları ortadan kaldırma kabiliyetinin bulunduğu

5. Tekrar Testi

20. Afiş "bir şeyi duyurmak ya da tanıtmak amacıyla hazırlanan, çok sayıda insanın görebileceği yerlere asılan, genellikle resimli duvar ilanı" şeklinde tanımlayabiliriz. Kelimenin kökeni Fransızca duvar ilanı anlamına gelen "affiche" kelimesidir. Bir afiş reklam amaçlı olabileceği gibi tamamen sosyal hizmet amaçlı da olabilir. Afişlerde en genel ayırım iç mekân, dış mekân ayırımıdır. Dış mekân afişleri, büyük boyutludur. Duvar yüzeylerine ve ilan panolarına asılır. İç mekân afişleri ise lobi, salon ve koridorlarda kullanılmak üzere tasarlanan daha küçük boyutlu afişlerdir. Bu temel ayırım afişin tasarım sürecini de önemli ölçüde etkilemektedir. Dış mekân afişlerinin izlenme süresi kısadır. Buna karşın iç mekân afişleri daha uzun süre incelenebilecek afişlerdir. Bu da afişin izlenme süresini, tasarım aşamasında dikkate alınması gereken önemli ölçütlerden biri hâline getirmektedir. Afişleri üç ana gruba ayırabiliriz: 1. Reklam afişleri: Bir ürün ya da hizmeti tanıtan afişlerdir. 2. Kültürel afişler: Festival, seminer, sempozyum, balo, konser, sinema, tiyatro, sergi ve spor gibi kültürel etkinlikleri tanıtan afişler bu gruba girer. 3. Sosyal afişler: Sağlık, ulaşım, sivil savunma, trafik, çevre gibi konularda eğitici ve uyarıcı nitelikteki afişlerin yanı sıra politik bir düşünceyi ya da siyasi bir partiyi tanıtan afişler de sosyal afişler grubunda yer alır. Afişler tasarım ve sanat kaygısının eşit ağırlıkta olduğu grafik ürünlerdir. Bu nedenle bir afiş tasarlamak için teknik bilgi asla tek başına yeterli değildir.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Afişin ilk kullanıldığı tarih nedir?
- B) İç mekân ve dış mekân afişlerinin farkı nedir?
- C) Bir filmi tanıtmak isteyen bir kişi hangi afiş çeşidini kullanmalıdır?
- D) Hangi afişlerin izlenme süresi daha uzundur?
- E) Afiş tasarlarken teknik bilgi yeterli midir?

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.